

پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان بر اساس متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی

ابوالقاسم بریمانی

استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد نکا، دانشگاه آزاد اسلامی، نکا، ایران

barimani@iauneka.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۲۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۱۰

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان بر اساس متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی است. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و مطالعات کاربردی است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا به تعداد ۱۹۲ نفر بودند. نمونه آماری با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، به تعداد ۱۲۸ نفر و به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر حسب جنسیت انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسش‌نامه استاندارد سلامت روانی، خودکارآمدی و رضایت تحصیلی استفاده شده است. روایی صوری ابزار توسط صاحب‌نظران و متخصصان مربوط تأیید قرار گرفته است. پایایی آن‌ها با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ برای هر یک به ترتیب برابر ۰/۸۲، ۰/۸۱ و ۰/۷۵ به دست آمد. برای بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد که بین سلامت روانی با رضایت تحصیلی و بین خودکارآمدی با رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیونی نیز نشان داد: متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان هستند.

واژه‌های کلیدی: سلامت روانی، خودکارآمدی، رضایت تحصیلی.

مقدمه

دانشجویان به‌عنوان مهم‌ترین عنصر دانشگاه‌ها محسوب می‌شوند. به‌طوری‌که تمام تمهیدات در جریان برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در نهایت به آن‌ها منتهی می‌شود. زیرا آماده‌سازی و ایجاد صلاحیت‌های لازم در دانشجویان برای ورود به اجتماعی که خود سازنده آن خواهند بود هدف نهایی آموزش عالی است. بی‌گمان در این روند، هر چه به مسائل مربوط به آن‌ها بیش‌تر توجه شود ساختار آتی اجتماع از استحکام بیش‌تری برخوردار خواهد بود. از دگر سو یکی از عوامل مؤثر بر عملکرد رضایت‌بخش دانشگاه وجود دانشجویان موفق به‌عنوان مشتریان آن است و رسالت مهم دانشگاه پرورش جسم و روان دانشجویان یعنی تربیت آن‌ها است (عزیزی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۳: ۱۱۳۹). دانشجویان از مهم‌ترین اقشار اجتماعی در روند نوسازی و توسعه کشورند، پرورش و تقویت احساس رضایت و پیشرفت ایشان در راستای رسیدن به سعادت جامعه، اهمیت ویژه‌ای می‌یابد. از همین روی توجه به رضایت و توقعات مشتریان برای نهاد آموزشی که به‌صورت منظم سیستم خود را به‌روز می‌کند و با شرایط مطلوب و جدید وفق می‌دهد، لازم است؛ اما دانشگاه‌های ایران، به دلیل گرفتاری‌ها و مسائل متعدد، کم‌تر فرصت این را داشته‌اند تا بر نظرات دانشجویان و دانش‌آموختگان خود که دریافت‌کنندگان اصلی آموزش عالی هستند، وقوف پیدا کنند و از این طریق بررسی کنند که آیا آموزش عالی در بستری صحیح و مناسب حرکت می‌کند و سمت‌وسوی برنامه‌ریزی‌ها به‌درستی طراحی و تدوین شده است و یا این‌که چنین نیست و فرجام این کوشش‌ها هدف خاصی را دنبال نمی‌کند (آراسته و بنی‌اسدی، ۱۳۹۲: ۶). نظر به این‌که نیروی محرکه دیرپای جامعه را قشر نوجوان تشکیل می‌دهد، باید به مسئله هویت‌یابی و سلامت روان نوجوانان اهمیتی بیش از گذشته داده شود. هم‌چنین این گروه سنی به لحاظ بسیاری از مسائل از قبیل نگرانی از آینده شغلی، سردرگمی در انتخاب رشته تحصیلی، تنش‌ها و فشارهای روحی و روانی و نیز فشارهای روحی محیط بیش از سایر افراد جامعه در خطر از دست دادن سلامت روان خود هستند (فیروزی و دیگران، ۱۳۹۲: ۱۳۹)؛ بنابراین در

همین راستا مسائل و مشکلات مربوط به سلامت روانی و عدم رضایت از تحصیل در میان دانشجویان شایع شده است و در نتیجه عملکرد تحصیلی آنان را مختل می‌کند. لذا با انجام این پژوهش می‌توان وضعیت موجود سلامت روانی، خودکارآمدی و رضایت تحصیلی دانشجویان را شناخت و برنامه‌های لازم را برای افزایش این ویژگی‌ها در نظر گرفت. در واقع با انجام این تحقیق می‌توان به مسئولان دانشگاه پیشنهاد داد که در راستای رضایت تحصیلی دانشجویان چه اقدام‌هایی انجام دهند تا بر اساس آن کمیت و کیفیت پیامدها، برون داده‌ها، نتایج و تأثیر سلامت روانی و خودکارآمدی بر رضایت تحصیلی دانشجویان مشاهده و ارزیابی شود. در نهایت، این پژوهش در پی یافتن پاسخی برای این پرسش است که آیا متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان هستند؟

سلامت روانی^۱ یکی از مهم‌ترین ابعاد سلامت عمومی است که نقش تعیین‌کننده‌ای در حیات فردی و اجتماعی افراد دارد. سلامت روانی، بنا بر تعریف سازمان بهداشت جهانی، وضعیت کاملاً مناسب جسمانی، روانی و اجتماعی و نه فقط به نبود بیماری، معلولیت و ناتوانی دلالت دارد، بلکه شرایط مساعدی در نظر گرفته می‌شود که افراد بتوانند، استعدادها و توانایی‌های خود را تحقق بخشیده؛ با استرس‌های معمول زندگی سازگار شده؛ به شکل بهره‌ورانه‌ای کار کرده و اقدامات مفیدی برای جامعه انجام دهند. طبق این تعریف، سلامت دارای حداقل سه بعد است: بعد جسمانی که دلالت بر عملکرد درست و مناسب اعضای بدن دارد؛ بعد روانی که فقدان بیماری‌های روانی و سازگاری با محیط را در برمی‌گیرد؛ و بعد اجتماعی که به رابطه مناسب فرد با جامعه و افراد دیگر و رضایت فرد از این روابط برمی‌گردد. اگرچه سه بعد سلامتی باهم کاملاً در ارتباط هستند (آقایاری هیر و دیگران، ۱۳۹۵). مفهوم سلامت روان شامل احساس درونی خوب بودن و اطمینان از کارآمدی خود، اتکای به خود، ظرفیت رقابت، وابستگی بین نسلی و خود شکوفایی توانایی‌های بالقوه فکری و هیجانی و غیره است. بر سر این امر اتفاق نظر وجود دارد که سلامت روان چیزی فراتر از نبود اختلالات

^۱. Mental Health

روانی است؛ و آنچه مسلم است این است که حفظ سلامت روان نیز مانند سلامت جسم حائز اهمیت است. شخصی که سلامت روانی دارد، می‌تواند ضمن احساس رضایت از زندگی، با مشکلات، به‌طور منطقی برخورد نماید. به‌عبارت‌دیگر، افراد دارای سلامت روان، قادرند در عین کسب فردیت، با محیط نیز انطباق یابند (سلیمی و دیگران، ۱۳۸۹: ۵). سلامت روان عبارت است از حداکثر اثربخشی و رضایت به‌دست‌آمده از تقابل فردی و اجتماعی که شامل احساسات و بازخوردهای مثبت نسبت به خود و دیگران می‌شود (پرچم و قوه‌عود، ۱۳۸۹: ۵۲). هم‌چنین سلامت روانی عبارت از قابلیت برقراری ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، اصلاح محیط و حل تضادها می‌باشد (قهرمانی و نادى، ۱۳۹۱: ۲).

بندورا خودکارآمدی^۱ را به‌عنوان قضاوت افراد درباره توانایی‌شان برای سازمان‌دهی و اجرای بعضی رفتارها در جهت رسیدن به اهداف موردنظر، تعریف کرده است. هم‌چنین وی بر این باور بود که خودکارآمدی یکی از مهم‌ترین عوامل تنظیم‌کننده رفتار انسان است. قضاوت‌های ناکارآمدی فرد، در یک موقعیت، بیش‌تر از کیفیت و ویژگی‌های خود موقعیت فشارها را به وجود می‌آورد. افراد کم خودکارآمد، تفکرات بدبینانه‌ای درباره توانایی‌های خود دارند، بنابراین این افراد از هر موقعیتی که بر اساس نظر آن‌ها فراتر از توانایی‌هایشان باشد، دوری می‌کنند. در مقابل، افراد با خودکارآمدی بالا تکالیف سخت را به‌عنوان چالش‌هایی که می‌توانند بر آن‌ها مسلط شوند، در نظر می‌گیرند. آن‌ها تکالیف چالش‌انگیز را انتخاب می‌کنند و سریع‌تر حس خودکارآمدی‌شان بهبود می‌یابد و در صورت وجود مشکلات، تلاششان حفظ می‌شود (هوشمندجا و دیگران، ۱۳۹۳: ۱۷۲). خودکارآمدی در واقع عبارت است از باورهای شخص در مورد توانایی‌هایش برای اتخاذ سطوح انتخابی عملکرد که راهنما و شکل‌دهنده رویدادهای مؤثر بر زندگی فرد می‌باشد. این باورها موجب تأثیرگذاری بر شیوه تفکر، احساس، انگیزش یا رفتار فرد نیز می‌گردند. احساس قوی خودکارآمدی موجب بهبود دیدگاه‌های مثبت فردی و

مشارکت بهتر فرد در انجام فعالیت‌ها، تنظیم اهداف و تعهد کاری می‌گردد (صفاری و دیگران، ۱۳۹۳: ۴۶). در میان ابعاد مختلف خودکارآمدی، بعد خودکارآمدی تحصیلی که با کوشش و پافشاری در انجام تکالیف، به‌کارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی، خود سازماندهی، پایداری در رویارویی با دشواری‌ها، گزینش رشته و مانند این‌ها تأثیر خود را در جنبه‌های گوناگون زندگی افراد بر جای می‌گذارد، متغیری مهم به شمار می‌رود. افراد با باورهای خودکارآمدی قوی، نسبت به افرادی که خودکارآمدی ضعیف دارند، در انجام تکالیف کوشش و پافشاری بیش‌تری از خود نشان می‌دهند و در نتیجه عملکرد آنان در انجام تکالیف بهتر است (نعیمی و دیگران، ۱۳۹۵: ۲۹).

از دیدگاه بسیاری از صاحب‌نظران، رضایت، تابع عملکرد ذهنی و انتظارات افراد است. به همین دلیل، هرگونه احساس خوشایندی که نتیجه مقایسه عملکرد ذهنی افراد با انتظارات آنان باشد، رضایت نامیده می‌شود. رضایت تحصیلی^۲ دانشجویان بیانگر چگونگی ادراک آن‌ها از تجارب یادگیری‌شان می‌باشد؛ به‌نحوی که مطابق با تحقیقات، وجود دانشجویانی با تجارب رضایت‌بخش به حفظ و بهبود بقای آن‌ها در دانشگاه خواهد انجامید. رضایت، یکی از چهارعنصر کلیدی به‌منظور ایجاد و توسعه تجارب رقابتی محسوب می‌شود؛ به‌نحوی که جلب رضایت دانشجویان، نه‌تنها به وفاداری آن‌ها کمک خواهد کرد، بلکه به حفظ و نگهداشت آن‌ها در طولانی‌مدت نیز منجر خواهد شد. برخی نیز رضایت را مفهومی چندبعدی می‌دانند که اغلب به‌منظور بررسی تجانس یا توافق بین انتظارات و نتایج، موردبررسی قرار می‌گیرد. بر اساس دیدگاه‌های مذکور می‌توان گفت که رضایت تحصیلی، به معنای ادراک دانشجویان از تجربیات زندگی دانشگاهی است که تعیین‌کننده نگرش مثبت یا منفی آن‌ها از دانشگاه است (ترک‌زاده و محترم، ۱۳۹۳). رضایت از تحصیل شامل ادراک دانشجویان از برنامه‌های آموزشی، شرایط لازم برای مطالعه و هم‌چنین رفتار و راهنمایی مربی است (احمدی و شیخ‌الاسلام، ۱۳۹۰)؛ که می‌تواند

^۱. Academic Satisfaction

^۱. Self-Efficacy

ندارد. هم‌چنین موفقیت تحصیلی در زنان و مردان به‌طور معنی‌داری متفاوت بود. فرهادی‌نیا و دیگران (۱۳۹۶) با پژوهشی با عنوان بررسی رابطه راهبردهای یادگیری و خود کارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان نشان دادند که بین راهبردهای یادگیری و خود کارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. هم‌چنین راهبردهای یادگیری و ابعاد خود کارآمدی تحصیلی حدود ۱۲ درصد از نمرات پیشرفت تحصیلی دانشجویان را تبیین می‌کنند. گیلاوند و برکت (۱۳۹۵) با پژوهشی تحت عنوان بررسی ارتباط بین سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز نشان دادند که تفاوت معناداری بین سلامت روان دانشجویان مورد مطالعه متأهل و مجرد و دختر و پسر وجود دارد. بین ابعاد سلامت روان و معدل تحصیلی، رابطه معنی‌داری وجود دارد. هم‌چنین بین سلامت روان دانشجویان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه معنادار و معکوسی وجود دارد. اعتماد اهری و تختی‌پور (۱۳۹۴) با پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه میزان خود نظم‌دهی و خود کارآمدی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستان‌های دخترانه (دوره دوم) منطقه ۲ تهران نشان داد که بین خودنظم‌دهی و ابعاد آن (راهبرد شناختی و فراشناختی) با خود کارآمدی و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود دارد. بین خود کارآمدی و ابعاد آن تجربه‌های موفق، تجربه‌های جانشینی، ترغیب‌های کلامی، حالات عاطفی و حالات فیزیکی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد. از بین ابعاد خود نظم دهی، هر دو بعد آن راهبرد فراشناختی و راهبرد شناختی توانایی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی و خود کارآمدی دانش‌آموزان را دارند. هم‌چنین دو بعد تجربه‌های موفق و ترغیب کلامی توانایی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی و خود کارآمدی دانش‌آموزان را دارند. نتایج پژوهش اسکری‌زاده ماهانی و همکاران (۱۳۹۴) با عنوان ارتباط باور خود کارآمدی با سلامت روانی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری بيم نشان داد که در زمینه ارتباط سلامت روان با باور خود کارآمدی، وضعیت سلامت روان افراد دارای باور خود کارآمدی قوی بهتر از دانشجویان دارای باور ضعیف و متوسط بود.

عامل خوبی برای درجه پذیرش آنان از محیط آموزشی و شرایط موجود باشد و باورهای آنان را در خصوص رشته تحصیلی و امکانات آموزشی بسنجد (ربانی و ربیعی، ۱۳۹۰: ۱۰۳).

نتایج مطالعه تقوایی‌نیا (۱۴۰۰) با عنوان اثربخشی آموزش خود کارآمدی بر ارتقا سلامت روانی و کاهش نشخوار فکری زنان مطلقه نشان داد که پس از کنترل اثر پیش‌آزمون، تأثیر آموزش خود کارآمدی در گروه آزمایش بر سلامت روانی و نشخوار فکری معنی‌دار است و برنامه آموزشی خود کارآمدی به‌طور معناداری باعث بهبود سلامت روان و کاهش نشخوار فکری در زنان مطلقه می‌شود. قرظی آقبلاغ و عزیزی (۱۳۹۹) با پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه بین سلامت روانی با خود کارآمدی تحصیلی، هیجانی و اجتماعی دانش‌آموزان نشان دادند که با افزایش سلامت روانی و نیز مؤلفه‌های آن، خود کارآمدی تحصیلی، هیجانی و اجتماعی نیز افزایش می‌یابد و متغیر خود کارآمدی تحصیلی بر افزایش سلامت روانی اثر مهمی را نسبت به سایر مؤلفه‌ها دارد. بریمانی (۱۳۹۹) با پژوهشی با عنوان ارائه مدل ساختاری رابطه بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی با نقش میانجی خود کارآمدی در دانشجویان نشان داد که بین سلامت روانی و خود کارآمدی با رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد و متغیرهای خود کارآمدی و رضایت تحصیلی توسط سلامت روانی تبیین می‌شود و هم‌چنین متغیر خود کارآمدی اثر میانجی بر رابطه بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی را دارد. ساعدی (۱۳۹۸) با پژوهشی با عنوان رابطه سلامت روان با خود کارآمدی و عزت‌نفس در دانشجویان نشان داد که بین سلامت روان با خود کارآمدی و عزت‌نفس در دانشجویان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. رحیمی و همکاران (۱۳۹۷) با پژوهشی با عنوان ارتباط خود کارآمدی با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران نشان دادند که ۹۰ درصد دانشجویان دارای خود کارآمدی قوی و ۵۶ درصد دانشجویان موفق بودند. بین خود کارآمدی و مقطع تحصیلی، ناراحتی روحی، علاقه به رشته و رضایت از یادگیری رابطه معنی‌داری وجود دارد. بین خود کارآمدی و موفقیت تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود

دانشگاهی در دانشگاه‌ها نشان دادند که بین تجربه تحصیلی و سلامت روانی دانشجویان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. همچنین مشکلات مربوط به سلامت روانی پیش‌بینی کننده مهمی برای ناتوانی و نارضایتی تحصیلی می‌باشند. درحالی‌که سلامت روانی مثبت پیش‌بینی کننده مناسبی برای رضایت‌مندی و ماندگاری دانشجویان است. نتایج مطالعه دومنچ بتورت و همکاران^۴ (۲۰۱۷) تحت عنوان خودکارآمدی، رضایت‌مندی و پیشرفت تحصیلی: نقش میانجی اعتقاد به ارزش انتظارات دانشجویان نشان داد که اعتقاد به ارزش انتظارات دانشجویان (ارزش موضوعی، انتظارات فرآیند، امید به موفقیت، امید به زندگی) نقش میانجی در بین خودکارآمدی تحصیلی و رابطه موفقیت-رضایت را ایفا می‌کند. همچنین بین خودکارآمدی با رضایت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی رابطه وجود دارد. گول^۵ (۲۰۱۶) با پژوهشی با عنوان خودکارآمدی و سلامت روان در دانشجویان حرفه‌ای: یک مطالعه همبستگی نشان داد که بین خودکارآمدی و سلامت روان دانشجویان حرفه‌ای رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین ابعاد سلامت روان با خودکارآمدی رابطه معناداری وجود دارد. بهروزی و همکاران (۲۰۱۶) با پژوهشی تحت عنوان روابط مستقیم و غیرمستقیم هوش هیجانی با سلامت روانی و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی‌گری خودکارآمدی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اهواز نشان دادند که ارتباط مستقیم هوش هیجانی با انعطاف‌پذیری، هوش هیجانی با خودکارآمدی، هوش هیجانی با سلامت روان و خودکارآمدی با سلامت روان معنادار بود. روابط مستقیم تسریع با عملکرد تحصیلی، انعطاف‌پذیری با سلامت روان، هوش هیجانی با عملکرد تحصیلی و خودکارآمدی با عملکرد تحصیلی معنادار نبود. علاوه بر این، نتایج نشان داد که رابطه غیرمستقیم هوش هیجانی با عملکرد تحصیلی توسط نقش میانجی کننده تسریع و خودکارآمدی، معنادار نبود؛ اما ارتباط غیرمستقیم بین هوش هیجانی با سلامت روان با نقش میانجی از انعطاف‌پذیری و خودکارآمدی معنادار بود. می‌شرا و

همچنین ضریب همبستگی بین سه متغیر در هیچ موردی ارتباط معنی‌داری را نشان نداد. حکیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۴) با مطالعه‌ای تحت عنوان بررسی رابطه سواد اطلاعاتی با خودکارآمدی رایانه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران نشان دادند که بین سواد اطلاعاتی با خودکارآمدی رایانه و عملکرد تحصیلی، رابطه وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی رایانه‌ای با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. میرحیدری و نیستانی (۱۳۹۴) با پژوهشی تحت عنوان رابطه بین خودکارآمدی و رضایت تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی پایه سوم نشان دادند که بین باورهای خودکارآمدی و رضایت از تحصیل با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین باورهای خودکارآمدی و رضایت از تحصیل می‌توانند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را به شکلی معناداری پیش‌بینی نمایند.

هوانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۱) با پژوهشی با عنوان رابطه بین خودکارآمدی، ریتم اجتماعی و سلامت روانی در میان دانشجویان نشان دادند که بین سلامت روانی، ریتم اجتماعی و خودکارآمدی رابطه معناداری وجود دارد. سلامت روانی و ریتم اجتماعی به‌طور معناداری خودکارآمدی را پیش‌بینی می‌کند. سهرابی رنایی و همکاران (۲۰۲۰) با پژوهشی با عنوان رابطه بین خودکارآمدی و سلامت روان با سواد سلامت در بیماران دیابتی نشان دادند که بین سلامت روان و سواد سلامت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اما بین خودکارآمدی و سواد سلامت رابطه وجود ندارد. همچنین سلامت روان می‌تواند سواد سلامت را پیش‌بینی کند. گروتون و همکاران^۲ (۲۰۱۹) با پژوهشی با عنوان سلامت روانی، خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در میان دانشجویان نشان دادند که بین سلامت روانی، خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی ارتباط قوی وجود دارد. لپسون و آیزنبرگ^۳ (۲۰۱۸) با پژوهشی تحت عنوان سلامت روانی و نگرش‌ها و انتظارات

^۴. Doménech Betoret et al

^۵. Gull

^۱. Huang et al

^۲. Grøtan et al

^۳. Lipson & Eisenberg

۲) بین خودکارآمدی با رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۳) سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان هستند.

روش‌شناسی

پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی، از نوع همبستگی بوده است، که در آن روابط بین متغیرها با استفاده از ضرایب همبستگی، توصیف و تبیین می‌شوند. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا به تعداد ۱۹۲ نفر در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بوده است. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کرجسی و مورگان استفاده گردید که بر اساس آن تعداد ۱۲۸ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای مشخص شدن این تعداد نمونه از جامعه آماری با مشخصات فوق از شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب جنسیت استفاده شده است. در این پژوهش، برای جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسش‌نامه سلامت روانی گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹)، باورهای خودکارآمدی شرر و همکاران (۱۹۸۲) و پرسش‌نامه رضایت از تحصیل ترک‌زاده (۱۳۸۶) متناسب با مبانی نظری موضوع پژوهش استفاده شده است. پرسش‌نامه سلامت روانی شامل ۲۸ گویه است که برحسب طیف چهارگزینه‌ای لیکرت و به ترتیب با گزینه‌های (هیچ‌گاه، گاهی اوقات، بیش‌تر اوقات و همیشه) تنظیم گردید؛ که نمره‌گذاری گزینه‌ها به ترتیب از صفر تا ۳ است. جهت سنجش متغیر خودکارآمدی از پرسش‌نامه شرر و همکاران، استفاده شده است؛ که حاوی ۱۷ گویه هست و بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت به ترتیب با گزینه‌های کاملاً مخالف، مخالف، بی‌نظر، موافق و کاملاً موافق تدوین شده است؛ که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره-گذاری می‌شود. هم‌چنین برای سنجش رضایت تحصیلی از پرسش‌نامه ۵۹ سؤالی که بر اساس شش خرده مقیاس شامل رضایت از تحصیل، رضایت از اساتید، رضایت از همکلاسی‌ها، رضایت از پیشرفت تحصیلی، رضایت از شیوه ارزیابی آموزشی و رضایت از محیط تحصیل است؛ که برحسب یک پیوستار پنج‌درجه‌ای به ترتیب از ۱ تا ۵

سازگار^۱ (۲۰۱۵) با مطالعه‌ای تحت عنوان رابطه بین سلامت روانی و سازگاری تحصیلی در دانش‌آموزان متوسطه نشان دادند که بین سلامت روانی و سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبتی وجود دارد. پوآ و همکاران^۲ (۲۰۱۵) با مطالعه‌ای تحت عنوان رابطه سلامت روانی و پیشرفت تحصیلی در میان دانشجویان دانشگاه نشان دادند که بین سلامت روان، مانند افسردگی، اضطراب و استرس و موفقیت تحصیلی رابطه وجود دارد. سینگ^۳ (۲۰۱۵) با پژوهشی با عنوان سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نشان داد که بین سلامت روان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت وجود دارد. شازیا^۴ (۲۰۱۵) با پژوهشی تحت عنوان روابط بین خودکارآمدی تحصیلی، خودکارآمدی کامپیوتری، تجربه قبلی و رضایت با یادگیری آنلاین نشان داد که بین تمامی متغیرها به‌جز خودکارآمدی کامپیوتری و رضایتمندی همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود دارد. هم‌چنین خودکارآمدی تحصیلی پیش‌بینی کننده مناسبی برای رضایت و یادگیری آنلاین است. بوستانی و همکاران (۲۰۱۴) با پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه بین سلامت روانی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز نشان دادند که بین سلامت روانی و بعضی از مؤلفه‌های آن مانند افسردگی و اضطراب با عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به هدف اصلی این پژوهش که پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان بر اساس متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی و ارائه پیشنهادی کاربردی به مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس نتایج پژوهش می‌باشد؛ لذا فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر مطرح می‌گردد.

فرضیه‌های پژوهش

۱) بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

2. Mishra & Sarkar

3. Pua et al

4. Singh

5. Shazia

محاسبه شده ($t=0/433$) بین متغیرها حاکی از آن است که بین دو متغیر همبستگی مثبت و رابطه معناداری وجود دارد؛ بنابراین می‌توان بیان نمود که بین خودکارآمدی و رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش خودکارآمدی، رضایت تحصیلی دانشجویان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول ۲: نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش

متغیرها	ضریب همبستگی	(α)	Sig
خودکارآمدی با رضایت تحصیلی	۰/۴۳۳	۰/۰۵	۰/۰۰۰

فرضیه سوم: سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان هستند. طبق نتایج جدول ۳، ملاحظه می‌گردد، میزان همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک پژوهش برابر با ($t=0/753$)، است که همبستگی قوی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد؛ و با توجه به مقدار ضریب تعیین ($R^2=0/568$)، این مقدار نشان می‌دهد که ۵۶/۸ درصد از تغییرات متغیر ملاک (رضایت تحصیلی) توسط متغیرهای پیش‌بین (سلامت روانی و خودکارآمدی) پیش‌بینی می‌شود؛ و مابقی مربوط به دیگر مؤلفه‌ها می‌باشد که در این پژوهش مورد بررسی قرار نگرفته است. همچنین میزان معنی‌داری این آزمون ($sig=0/000$) کم‌تر از ۰/۰۵ است. لذا این نتیجه حاصل می‌گردد که معادلات رگرسیون در سطح ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و استفاده از معادلات رگرسیون مجاز است؛ یعنی متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان می‌باشند.

است، استفاده شد. میزان پایایی پرسش‌نامه‌ها با اجرای آزمایشی آن بر روی گروه ۳۰ نفری از دانشجویان که مربوط به جامعه آماری مورد مطالعه بودند، انجام گرفت و مقدار آن‌ها با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ برای هریک از پرسش‌نامه‌ها به ترتیب برابر ۰/۸۲، ۰/۸۱ و ۰/۷۵ محاسبه گردید که ضریب قابل قبولی است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و روش‌های آماری در سطح توصیفی شامل جداول فراوانی و میانگین و در سطح آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است.

یافته‌ها

فرضیه اول: بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

در جدول ۱ نتایج شاخص‌ها نشان می‌دهد که میزان معنی‌داری این آزمون ($sig=0/000$) کم‌تر از ۰/۰۵ است، لذا با ۹۵ درصد اطمینان فرضیه پژوهش تأیید و فرضیه صفر رد می‌گردد. همچنین نتایج حاصل از بررسی مقدار ضریب همبستگی محاسبه شده ($t=0/744$) بین متغیرها حاکی از آن است که بین دو متغیر همبستگی مثبت و رابطه معناداری وجود دارد؛ بنابراین می‌توان بیان نمود که بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش سلامت روانی، رضایت تحصیلی دانشجویان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول ۱: نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

متغیرها	ضریب همبستگی	(α)	Sig
سلامت روانی با رضایت تحصیلی	۰/۷۴۴	۰/۰۵	۰/۰۰۰

فرضیه دوم: بین خودکارآمدی و رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

طبق نتایج جدول ۲، میزان معنی‌داری این آزمون ($sig=0/000$) کم‌تر از ۰/۰۵ است، لذا با ۹۵ درصد اطمینان فرضیه پژوهش تأیید و فرضیه صفر رد می‌گردد. همچنین نتایج حاصل از بررسی مقدار ضریب همبستگی

جدول ۳: خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون فرضیه سوم پژوهش

Sig	درجه آزادی	F	R ² (ضریب تعیین)	R (همبستگی بین متغیرها)
۰/۰۰۰	(۲ و ۱۲۵)	۸۲/۰۳۷	۰/۵۶۸	۰/۷۵۳

جدول ۴: ضرایب رگرسیون فرضیه سوم پژوهش

Sig	T	ضرایب غیراستاندارد شده		مدل
		ضرایب استاندارد	خطای استاندارد	
		Beta	B	
۰/۰۰۰	۱۲/۴۵۳	-	۱۳/۵۴۱	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۱۱/۷۰۷	۰/۷۰۵	۰/۱۱۲	سلامت روانی
۰/۰۱۱	۲/۵۷۹	۰/۱۵۵	۰/۲۱۵	خودکارآمدی

که بین سلامت روان با خودکارآمدی در دانشجویان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. رحیمی و همکاران (۱۳۹۷) که بین خودکارآمدی و مقطع تحصیلی، ناراحتی روحی، علاقه به رشته و رضایت از یادگیری رابطه معنی‌داری وجود دارد. فرهادی‌نیا و همکاران (۱۳۹۶) که بین خودکارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین ابعاد خودکارآمدی تحصیلی، پیشرفت تحصیلی دانشجویان را تبیین می‌کنند. گیلوند و برکت (۱۳۹۵) که بین ابعاد سلامت روان و معدل تحصیلی، رابطه معنی‌داری وجود دارد. اعتماد اهری و تختی‌پور (۱۳۹۴) که بین خودکارآمدی و ابعاد آن با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد. حکیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۴) که بین خودکارآمدی رایانه‌ای با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. میرحیدری و نیستانی (۱۳۹۴) که بین باورهای خودکارآمدی و رضایت از تحصیل با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. هوانگ و همکاران (۲۰۲۱) که بین سلامت روانی و خودکارآمدی رابطه معناداری وجود دارد و سلامت روانی به طور معناداری خودکارآمدی را پیش‌بینی می‌کند. گروتن و همکاران (۲۰۱۹) که بین سلامت روانی و خودکارآمدی تحصیلی ارتباط قوی وجود دارد. لیپسون و آیزنبرگ (۲۰۱۸) که بین تجربه تحصیلی و سلامت روانی دانشجویان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. همچنین رضایت روانی مثبت پیش‌بینی کننده مناسبی برای رضایت‌مندی و ماندگاری دانشجویان است. دومنچ بتورت و همکاران (۲۰۱۷) که بین خودکارآمدی با رضایت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی رابطه وجود دارد.

بر اساس نتایج جدول ۴ مشاهده می‌شود، مقدار سطح معناداری متغیرهای سلامت روانی ($\text{sig}=0/000$) و خودکارآمدی ($\text{sig}=0/011$) از مقدار $0/05$ کم‌تر است لذا این دو متغیر در مدل رگرسیون باقی می‌مانند؛ و با 95% اطمینان فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد و درواقع متغیرها قادر می‌باشند تا سهمی از رضایت تحصیلی دانشجویان را تبیین نمایند. درنتیجه سهم هر یک از متغیرهای سلامت روانی و خودکارآمدی در پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان متفاوت است؛ که در این بین سهم سلامت روانی بیش‌تر از خودکارآمدی است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از یافته‌های این پژوهش نشان داد که بین سلامت روانی و خودکارآمدی با رضایت تحصیلی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به عبارتی، هرچه سلامت روانی و خودکارآمدی در دانشجویان بیش‌تر باشد، رضایت تحصیلی آنان بیش‌تر می‌شود. همچنین سلامت روانی و خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان هستند. بررسی پیشینه پژوهش حاکی از همسانی نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش‌های دیگر محققان دارد. تقوائی‌نیا (۱۴۰۰) که برنامه آموزشی خودکارآمدی به طور معناداری باعث بهبود سلامت روان می‌شود. قرزی آقبلاغ و عزیزی (۱۳۹۹) که با افزایش سلامت روانی، خودکارآمدی تحصیلی نیز افزایش می‌یابد. بریمانی (۱۳۹۹) که بین سلامت روانی و خودکارآمدی با رضایت تحصیلی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد. ساعدی (۱۳۹۸)

ناکارآمد و کاهش تفکرات بدبینانه‌ای که دانشجویان در باره توانایی‌های خویش دارند، اقدام نمود؛ و از طریق افزایش حس خودکارآمدی و باورهای دانشجویان در مورد توانایی‌هایشان و با تأثیرگذاری بر شیوه تفکر، احساس، انگیزش و رفتار دانشجویان می‌توان به آنان کمک نمود تا با احساس قوی خودکارآمدی خویش موجب نگرش مثبتی شوند؛ و با اتخاذ تصمیمات مهم و مناسب در زندگی فردی، تحصیلی و اجتماعی جهت رسیدن به اهداف آموزشی از طریق مشارکت بهتر و بیش‌تر در فعالیت‌های تحصیلی را از خود نشان دهند.

با توجه به نقش مؤثر سلامت روانی و خودکارآمدی در پیش‌بینی رضایت تحصیلی دانشجویان، پیشنهاد می‌شود طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی در دانشگاه در راستای افزایش سلامت روانی و پرورش حس خودکارآمدی و تقویت احساس رضایت از تحصیل دانشجویان حرکت کند تا بستری صحیح و مناسب برای دانش‌آموختگان دانشگاهی فراهم شود.

مدیران دانشگاه‌ها از طریق اطلاع‌رسانی بیش‌تر در مورد سلامت روان و تشخیص زود هنگام مسائل و مشکلات روانی مربوط به دانشجویان می‌توانند از بروز بیماری‌های روانی در دانشگاه‌ها جلوگیری نموده و به ارتقای سلامت روانی دانشجویان کمک کنند.

مدیران دانشگاه‌ها باید بکوشند تا از طریق فراهم آوردن محیط مطلوب و شرایط مناسب میزان رضایت‌مندی دانشجویان از تحصیل را افزایش داده تا ضمن دستیابی به اهداف آموزشی و با ارائه تصویری روشن از علم و عالم به جامعه از طریق دانش‌آموختگان خویش، منابع و سرمایه‌های مطلوبی را به‌سوی دانشگاه سوق دهند.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر این بود که پرسشنامه تنها ابزار گردآوری داده‌ها بوده است. محدودیت دیگر پژوهش استفاده از روش همبستگی بود که قادر به بررسی روابط علت و معلولی میان متغیرها نیست. هم‌چنین به دلیل حجم پایین نمونه و محدود شدن جامعه مورد مطالعه فقط به دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا، تعمیم نتایج آن به دانشجویان سایر مقاطع تحصیلی باید با

گول (۲۰۱۶) که بین خودکارآمدی و سلامت روان دانشجویان حرفه‌ای رابطه معنی‌داری وجود دارد. هم‌چنین بین ابعاد سلامت روان با خودکارآمدی رابطه معناداری وجود دارد. میسرا و سارکار (۲۰۱۵) که بین سلامت روانی و سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبتی وجود دارد. پوآ و همکاران (۲۰۱۵) که بین سلامت روان، مانند افسردگی، اضطراب و استرس و موفقیت تحصیلی رابطه وجود دارد. سینگ (۲۰۱۵) که بین سلامت روان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت وجود دارد. شازبا (۲۰۱۵) که خودکارآمدی تحصیلی پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای رضایت و یادگیری آنلاین است. بوستانی و همکاران (۲۰۱۴) که بین سلامت روانی و بعضی از مؤلفه‌های آن مانند افسردگی و اضطراب با عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

دانشجویان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عنصر آموزشی در دانشگاه‌ها در راستای توسعه و گسترش آینده کشور و به‌منظور تأمین و تربیت نیروی انسانی متخصص و موردنیاز بخش‌های مختلف جامعه از جایگاه مهمی برخوردار می‌باشند. به‌طوری‌که تمامی سیاست‌گذاری‌ها و خط‌مشی‌ها در نظام آموزش عالی جهت آماده‌سازی و ایجاد صلاحیت‌های لازم و تخصص‌های موردنیاز در دانشجویان می‌باشد؛ تا آنان به‌طور آسان و بدون دغدغه وارد جامعه شوند. با توجه به این‌که سلامت روانی نقش تعیین‌کننده‌ای در زندگی فردی، تحصیلی و اجتماعی دانشجویان دارد. لذا ایجاب می‌کند که دانشگاه‌ها باید شرایط و محیط مناسبی را فراهم نموده تا دانشجویان بتوانند استعدادها و توانایی‌های بالقوه خود را شکوفا نموده و با اقدامات مؤثری که از طریق عملکرد درست و سازگاری با محیط آموزشی و برقراری ارتباط منطقی و مناسب با سایرین انجام می‌دهند، بتوانند استرس‌های عادی و روزمره زندگی خویش را کاهش داده و به شکل اثربخش‌تری فعالیت نمایند. خودکارآمدی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تنظیم‌کننده رفتار در دانشجویان مطرح است؛ بنابراین در دانشگاه ایجاب می‌شود که شناسایی و قضاوت در باره رفتارهای دانشجویان باید از اهمیت زیادی برخوردار باشد. تا از این طریق به حذف رفتارهای

آموزش عالی، سال هفتم، شماره ۲۶، صص ۱۷۶-۱۵۵.

۸) تقوائی‌نیا، علی. (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش خودکارآمدی بر ارتقا سلامت روانی و کاهش نشخوار فکری زنان مطلقه دارای همسر وابسته به مواد. فصلنامه علمی اعتیاد پژوهی، دوره ۱۵، شماره ۶۰، صص ۲۰۴-۱۸۳.

۹) حکیم‌زاده، رضوان؛ نقشینه، نادر و بی‌نیاز، هدی. (۱۳۹۴). بررسی رابطه سواد اطلاعاتی با خودکارآمدی رایانه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، دوره ۴۹، شماره ۲، صص ۱۶۸-۱۵۳.

۱۰) ربانی، رسول و ربیعی، کامران. (۱۳۹۰). ارزیابی انتخاب رشته و تأثیر آن بر رضایت تحصیلی دانشجویان، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، سال ۱۷، شماره ۲، صص ۱۲۰-۹۹.

۱۱) رحیمی، فاطمه؛ سید میرنسب، هنگامه سادات؛ علمدار، الهه؛ کمالی، کورش و خوشه مهری، گیتی. (۱۳۹۷). ارتباط خودکارآمدی با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران، پژوهش پرستاری ایران، جلد ۱۳، شماره ۲، صص ۶۶-۵۹.

۱۲) ساعدی، سمیه. (۱۳۹۸). رابطه سلامت روان با خودکارآمدی و عزت نفس در دانشجویان دانشگاه پیام نور سمنان. مجله کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، دوره ۲۴، شماره ۴، صص ۷۲-۶۳.

۱۳) سلیمی، سید حسین؛ آزاد مرزآبادی، اسفندیار و عابدی درزی، محمد. (۱۳۸۹). بررسی وضعیت سلامت روانی و رابطه آن با فرسودگی شغلی و رضایت از زندگی در کارکنان یک دانشگاه نظامی در سال ۱۳۸۹، مجله علمی ابن‌سینا- اداره بهداشت و درمان نهاجا، سال سیزدهم، شماره سوم و چهارم، صص ۱۱-۴.

۱۴) صفاری، محسن؛ سنایی نسب، هرمز؛ رشیدی جهان، حجت؛ پورتنقی، غلامحسین و پاکپور حاجی آقا، امیر. (۱۳۹۳). شادکامی، خودکارآمدی و پیشرفت

رعایت احتیاط انجام گیرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، مشابه این پژوهش با حجم نمونه بزرگ‌تر و در مقطع کاردانی، کارشناسی و دکترا در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی، با استفاده از روش تحقیق دیگر و به کمک سایر ابزارهای گردآوری داده‌ها، انجام و نتایج آن با یافته‌های این پژوهش مقایسه گردد.

فهرست منابع

- ۱) آراسته، حمیدرضا و بنی‌اسدی، احمد. (۱۳۹۲). بررسی رضایت‌مندی تحصیلی دانشجویان اولین دوره کارشناسی‌ارشد آموزش محور، مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، دوره ۱، شماره ۲، صص ۲۵-۵.
- ۲) آقایی هیر، توکل؛ عباس‌زاده، محمد و گراوند، فرانک. (۱۳۹۵). مطالعه سلامت روانی و عوامل فردی و محله‌ای مؤثر بر آن (مورد مطالعه: شهروندان تهرانی)، برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، سال هفتم، شماره ۲۷، صص ۱۷۸-۱۴۶.
- ۳) احمدی، ساره و شیخ‌الاسلام، راضیه. (۱۳۹۰). بررسی رابطه هوش عاطفی و پیشرفت تحصیلی با واسطه‌گری رضایت از تحصیل، مطالعات روانشناسی تربیتی، دوره ۸، شماره ۱۳، صص ۲۰-۱.
- ۴) اعتماد اهری، علاءالدین و تختی پور، مریم. (۱۳۹۴). بررسی رابطه میزان خود نظم دهی و خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستان‌های دخترانه (دوره دوم) منطقه ۲ تهران، تحقیقات مدیریت آموزشی، دوره ۷، شماره اول، صص ۶۴-۳۳.
- ۵) بریمانی، ابوالقاسم. (۱۳۹۹). ارائه مدل ساختاری رابطه بین سلامت روانی و رضایت تحصیلی با نقش میانجی خودکارآمدی در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد. راهبردهای شناختی در یادگیری، دوره ۸، شماره ۱۴، صص ۹۳-۷۳.
- ۶) پرچم، اعظم و قوه‌عود، منصوره. (۱۳۸۹). سلامت روان از منظر اسلام و روان‌شناسی، منهای، سال ششم، شماره یازدهم، صص ۷۷-۵۰.
- ۷) ترک‌زاده، جعفر و محترم، معصومه. (۱۳۹۳). اعتباریابی مقیاس رضایت تحصیلی دانشجویان، نامه

- تحصیلی در دانشجویان، توسعه آموزش در علوم پزشکی، دوره ۷، شماره ۱۳، صص ۴۵-۵۷.
- ۱۵) عزیزی‌نژاد، بهاره؛ پورحیدر، رحیمه و سلطانی، پوران. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سلامت روان و عوامل درون دانشگاهی در بین دانشجویان رشته بهداشت در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، دوره ۱۲، شماره ۱۲، صص ۱۱۳۹-۱۱۴۶.
- ۱۶) عسکری‌زاده ماهانی، مریم؛ سلیمانی، لاله؛ ظفرنیا، نیلوفر و میری، سکینه. (۱۳۹۴). ارتباط باور خودکارآمدی با سلامت روانی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری بم، توسعه پژوهش در پرستاری و مامایی، دوره دوازدهم، شماره ۲، صص ۲۹-۳۷.
- ۱۷) فرهادی‌نیا، مسعود؛ ملکشاهی، فریده؛ قلی‌پور، پروانه و جلیلود، مانیا. (۱۳۹۶). بررسی رابطه راهبردهای یادگیری و خودکارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال تحصیلی ۱۳۹۵، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، دوره ۱۹، شماره ۵، صص ۹-۱۷.
- ۱۸) فیروزی، ابودر؛ امینی، معصومه؛ اصغری، زهرا و مقیمی دهکردی، بیژن. (۱۳۹۲). بررسی ارتباط باورهای مذهبی و سلامت روان دانش‌آموزان متوسطه شهر درگز، مجله بهداشت و توسعه، سال دوم، شماره ۲، صص ۱۴۸-۱۳۸.
- ۱۹) قرزی آقبلاغ، امیر و عزیزی، مرتضی. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین سلامت روانی با خودکارآمدی تحصیلی، هیجانی و اجتماعی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، شماره ۳۲، صص ۳۶-۲۷.
- ۲۰) قهرمانی، نسرین و نادری، محمدعلی. (۱۳۹۱). رابطه بین مؤلفه‌های مذهبی - معنوی با سلامت روان و امید به آینده در کارکنان بیمارستان‌های دولتی شیراز، نشریه مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران (نشریه پرستاری ایران)، دوره ۲۵، شماره ۷۹، صص ۱-۱۱.
- ۲۱) گیلاوند، عبدالرضا و برکت، غلامحسین. (۱۳۹۵). بررسی ارتباط بین سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، مجله علمی پزشکی جندی‌شاپور، دوره ۱۵، شماره ۱۰۳، صص ۴۱۳-۴۰۵.
- ۲۲) میرحیدری، سیدعلی و نیستانی، محمدرضا. (۱۳۹۴). رابطه بین خودکارآمدی و رضایت تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی دانش‌آموزان پایه سوم دوره دوم متوسطه شهر اصفهان در سال تحصیلی ۹۳-۹۲، پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، دوره ۲، شماره ۲۰، صص ۶۰-۵۱.
- ۲۳) نعیمی، ابراهیم؛ آشفته، سیدمحمدحسین و طالبی، ریحانه. (۱۳۹۵). بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با همایندی ادراک از خود و تفکر انتقادی در دانش‌آموزان، فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، دوره ۷، شماره ۲۶، صص ۴۴-۲۷.
- ۲۴) هوشمندجا، منیجه؛ جوانمرد، علی و مرعشی، سید منصور. (۱۳۹۳). بررسی رابطه خودکارآمدی، راهبردهای شناختی - فراشناختی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه عشایر، فناوری آموزشی، دوره ۸، شماره ۳، صص ۱۸۱-۱۷۱.
- 25) Behrozi, N., Shehni Yailagh, M., Farhadi Motlaq, L., & Javdan, M. (2016). The Direct and Indirect Relationships of Emotional Intelligence with Mental Health and Academic Performance with the Mediating Role of Resiliency and Self-Efficacy in Medical Students of Ahvaz Medical Sciences University, *International Journal of Psychology*, 10(1): 144- 178.
- 26) Bostani, M., Nadri, A., & Rezaee Nasab, A. (2014). A Study of the Relation between Mental health and Academic Performance of Students of the Islamic Azad University Ahvaz Branch, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116 (2014): 163 – 165.
- 27) Doménech Betoret, F., Abellán Roselló, L., & Gómez Artiga, A. (2017). Self-Efficacy, Satisfaction, and Academic Achievement: The Mediator Role of Students' Expectancy-Value Beliefs. *Frontiers in Psychology*, 8(1193): 1- 12.
- 28) Grøtan, K., Sund, E. R., & Bjerkeset, O. (2019). Mental Health, Academic Self-Efficacy and Study Progress among College

- Students – The SHoT Study, Norway. *Frontiers in Psychology*, 10(45), 1-11.
- 29) Gull, M. (2016) Self-Efficacy and Mental Health among Professional Students: A Correlational Study, *International Journal of Modern Social Sciences*, 5(1): 42-51.
- 30) Huang, Q., Wang, X., Ge, Y., & Cai, D. (2021). Relationship between self-efficacy, social rhythm, and mental health among college students: a 3-year longitudinal study *Current Psychology* (2021). <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02160-1>.
- 31) Lipson, S.K., & Eisenberg, D. (2018). Mental health and academic attitudes and expectations in university populations, *Journal of Mental Health*, 27(3): 205-2013.
- 32) Mishra, B., & Sarkar, T. (2015). A Study on the Relation between Mental Health and Academic Adjustment of Secondary Students, *International Journal of Informative & Futuristic Research*, 3(2): 501-507.
- 33) Pua, P. K., Lai, C.S., Foong, M., & Ibrahim, CH. (2015). The Relationship between Mental Health and Academic Achievement among University Students, *GTAR*, 2: 755-764.
- 34) Sohrabi Renani, M. T., Nourafkan, F., FathiMard, F., Sadegheyan khashoei, K., & Mazarei, R. (2020). Relationship between Self- efficacy and Mental Health with Health Literacy in Patients with Diabetes in Kazerun City, Shiraz, Iran. *Journal of Community Health Research*, 9(4): 256 -264.
- 35) Shazia K. J. (2015). The Relationships between Academic Self-Efficacy, Computer Self-Efficacy, Prior Experience, and Satisfaction with Online Learning, *American Journal of Distance Education*, 29(1): 30-40.
- 36) Singh, S.K. (2015). Mental Health and Academic Achievement of College Students, *the International Journal of Indian Psychology*, 2(4): 112-119.

**Prediction the Academic Satisfaction of Students based on the
Variables of Mental Health and Self-efficacy**

Abolghasem Barimani

Assistant Professor of Department of Educational Management, Neka Branch, Islamic Azad University, Neka, Iran

(Corresponding author)

barimani@iauneka.ac.ir

Abstract

The purpose of this study was to predict the academic satisfaction of students based on the variables of mental health and self-efficacy. This applied research was a field data collection method and in terms of implementation method was descriptive-correlational. The statistical population consisted of 192 undergraduate students at the Islamic Azad University of Neka., who were selected as the sample size using Krejcie and Morgan table and relative stratified random sampling method, 128 individuals were selected randomly (gender).

Data collection tools were standard questionnaires of of mental health, the experts and Specialists confirm self-efficacy and academic satisfaction Questionnaire.

The validity of these questionnaires was confirmed by experts and the reliability was calculated using Cronbach's alpha coefficient respectively was 0.82, 0.81 and 0.75. For data analysis, descriptive statistics and inferential statistics (Pearson correlation coefficient and regression) were used.

The results of the research showed that there is a positive and significant relationship between mental health with academic satisfaction and self-efficacy with student's academic satisfaction. The results of regression analysis showed that the variables of mental health and self-efficacy can predict the academic satisfaction of the students.

Keywords: academic satisfaction, mental health, self-efficacy

